

การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน

Creating and Developing a Model of Student Affair Administration for Private Higher Education

มิตร ทองกาม*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและพัฒนา
รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา สำหรับ
การศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชนโดยศึกษา
และวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
ปัญหา อุปสรรคโครงสร้าง แนวคิด หลักการบริหาร
กิจการนักศึกษาเพื่อกำหนดกรอบการบริหารงาน
กิจการนักศึกษาและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็น
ผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารกิจการ
นักศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชน เป็นเวลาไม่น้อย
กว่า 5 ปี และมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก จำนวน
17 คนโดยใช้เทคนิคเดลฟายเพื่อนำมาสร้างรูปแบบ
การบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มีคุณภาพ ผลการ
วิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา
สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน
ประกอบไปด้วยโครงสร้าง 5 ด้าน คือ 1) ปรัชญา
ของกิจการนักศึกษา 2) นโยบายของกิจการ
นักศึกษา 3)วัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา
4)ขอบเขตของกิจการนักศึกษา 5) กระบวนการ
บริหารกิจการนักศึกษาผลการตรวจสอบคุณภาพ
เบื้องต้นด้านความถูกต้องเหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวน 5 ท่าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.6 คิดเป็น
ร้อยละ 92.0 ซึ่งแต่ละด้านมีความถูกต้องเหมาะสม
อยู่ในระดับสูง ซึ่งผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่ได้ไปทดลอง
ใช้ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นลำดับต่อไป

คำสำคัญ: สถาบันอุดมศึกษาเอกชน, การบริหาร
งานกิจการนักศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to create and
develop a model of student affair adminis-
tration for private higher education.
The research was to study and analyze
the documents and researches on problems,
obstacles of structures, concepts and principles
of student affair administration to determine
the frame work of administrating student
affair, and interview 17 experts. The experts
possessed experiences in student affair
administration for private higher education
at least 5 years and held at least a doctorate.

*ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร.

The Delphi technique was applied to create a model of quality student affair administration. The results were found that the model of quality student affair administration consisted of 5 core segments, that were 1) philosophy of student affairs, 2) policies of student affairs, 3) objectives of student affairs 4) scope of student affairs 5) process of student affairs. The results of preliminary verifications of the quality of appropriateness were made by 5 experts which were found that the quality of appropriateness were at mean of 4.6 and accounting of 92.0 percentage, and each segment was at high level of appropriateness. The researcher would further try out the model of the result of this research in the private higher education.

Keywords: Private higher education, student affair administration

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ มหาวิทยาลัยเอกชนไทยมุ่งเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก (World Class University) การพัฒนาอ้อมเปิดรับทั้งนโยบาย กระบวนการ และแผนการดำเนินงานต่างๆ ที่ประเทศชั้นนำทั้งหลายได้ตั้งขึ้นไว้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก การปรับปรุงพัฒนามหาวิทยาลัยจึงมีต้นแบบจากต่างประเทศที่พัฒนาแล้ว จากการศึกษาถึงพัฒนาการของงานบริหารกิจการนักศึกษาที่ผ่านมา จะพบว่ากิจการนักศึกษาที่เกิดขึ้นในยุคแรกจะเริ่มจาก “งานควบคุมและปกครอง” จนกระทั่งขยาย

ขอบเขตงานออกเป็นการสนับสนุนความสะดวกในการศึกษา และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ และเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงมากขึ้นบทบาทของกิจการนักศึกษาจึงมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากทักษะทางวิชาการเพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับในสังคม

ในการดำเนินงานที่ผ่านมา งานกิจการนักศึกษาประสบปัญหาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ปัญหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการขาดผู้บริหาร ขาดผู้นำหน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจหลักการของการบริหารกิจการนักศึกษา อีกทั้งบุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติในงานกิจการนักศึกษา เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษามาโดยตรงจึงทำให้ประสิทธิภาพของงานยังไม่ดีเท่าที่ควรและจากผลการวิจัยโครงการวางแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (2536-2550) เรื่องบทบาทอุดมศึกษาเอกชน พบว่างานกิจการศึกษาค้นคว้าวิจัยยังมุ่งเน้นการบริการ สวัสดิการ สันทนาการ บริการ สุขภาพ และจัดหางานทำ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะและศักยภาพของสถาบัน แต่ละแห่งเป็นหลัก รวมถึงการแปรผันไปกับขนาดของสถาบัน อาทิ สถาบันขนาดใหญ่ สถาบันขนาดกลาง สถาบันขนาดเล็กอีกด้วย สำเนาฯ ขจรศิลป์ (2550) ให้แนวคิดว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้คนไทยมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการพัฒนาผู้เรียนทางด้านทักษะการเรียนรู้ และการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาองค์ความรู้ใหม่ จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่อยู่ในความดูแลของฝ่ายกิจการนักศึกษา ประกอบด้วย งานด้านวินัย งานด้านสวัสดิการ งานด้านบริหาร และงานด้านกิจกรรม กลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจการศึกษายุคใหม่ ได้แก่ การปลูกกระแสสร้างคนดีในกิจการนักศึกษา

ซึ่งทำได้โดยการกำหนดให้กิจการนักศึกษาเป็นภารกิจหลัก มีใช้ภารกิจเสริม สนับสนุนอาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษาทำงานวิจัยเกี่ยวกับกิจการนักศึกษา ให้ความสำคัญสะดวกแก่ฝ่ายกิจการนักศึกษา โดยจัดอาคารสถานที่สนับสนุนงานกิจการนักศึกษา และการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรให้เพียงพอสนับสนุนกิจการนักศึกษา

ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย อีกทั้งเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษานั้น จำเป็นต้องอาศัยความสามารถและการประสานสัมพันธ์อันดีของบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามจากการศึกษาของ จีรวัดน์ วีรังกร (2554) พบว่ากิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาหลายสถาบันยังประสบปัญหาในด้านการจัดดำเนินงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบการบริหาร ทำให้งานกิจการนักศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร งานกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบันประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น นักศึกษาไม่กล้าแสดงออก ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ขลาดอายที่จะเข้าร่วมกิจกรรม สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งคือ กลัวผลการเรียนจะตกต่ำ กลัวเรียนไม่ทันเพื่อน เป็นต้น ปัญหาเกี่ยวกับที่ปรึกษาก็มีมาก เช่น อาจารย์บางท่านขาดความเอาใจใส่ ปล่อยให้ให้นักศึกษาจัดกิจกรรมตามลำพัง ไม่มีการให้คำแนะนำหรือช่วยพิจารณาความเหมาะสมตามที่ควรจะเป็น หรืออาจารย์บางท่านไม่อุทิศเวลาให้กับกิจกรรม เกรงว่าจะสอนไม่ทันบ้าง ไม่มีเวลาเตรียมการสอนบ้าง ไม่มีเวลาออกข้อสอบบ้าง จึงไม่มีเวลาในการเป็นที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาเท่าที่ควรจากสภาพปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้ พบว่าการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมาและที่ดำเนินการอยู่ประสบปัญหาและอุปสรรคหลาย

ประการคือ 1) ขาดการวางแผนที่ถูกหลักวิชาการ 2) การจัดโครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษา ยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ 3) บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่มีและบุคลากรที่มีอยู่และส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ผ่านการศึกษาด้านกิจการศึกษามาโดยเฉพาะ 4) ขาดการติดตามผลการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรปฏิบัติงานล่าช้า ขาดความกระตือรือร้นการทำงาน 5) การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพ 6) การรายงานผลของการปฏิบัติงานเป็นไปไม่ลักษณะสรุปผลงานที่ได้ดำเนินการในรอบปี ยังไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานแต่ละงาน ซึ่งจะเป็นการประเมินผลการทำงานและอุปสรรคในการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อปรับปรุงการทำงานและการวางแผนในการดำเนินงานในอนาคต 7) การบริหารงบประมาณของงานกิจการนักศึกษาในแต่ละปีได้รับจำกัด ทำให้งานกิจการนักศึกษาประสบอุปสรรคในการดำเนินงานหลายประการ เช่น ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ขาดอาคารสถานที่ไม่สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย

จากสภาพปัญหาดังที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการดำเนินการบริหารกิจการนักศึกษาที่ปฏิบัติอยู่ยังขาดความชัดเจนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและไม่สนองตอบปัญหาและความต้องการของนักศึกษาได้อย่างครบถ้วน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาค้นคว้าเพื่อเสนอรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและจะนำไปทดลองใช้ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชน

ระเบียบวิธีวิจัย

การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชน ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชนโดย

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรค โครงสร้างแนวคิดและหลักการบริหารงานกิจการนักศึกษา เพื่อนำมากำหนดกรอบการบริหารงานกิจการนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชนโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.2 จัดทำร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก ดำเนินการ 3 รอบ

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชนโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ประเมินร่างรูปแบบโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงด้านการบริหารกิจการนักศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบ

2.2 ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สำหรับ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดทำเป็นรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชน ฉบับสมบูรณ์สำหรับการนำไปใช้กับสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนเพื่อการศึกษาและติดตามผลระยะยาวในโอกาสต่อไป

ผลการวิจัย

การบริหารงานกิจการนักศึกษาสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชนพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันต่างๆ ที่สำคัญคือ ขาดผู้เชี่ยวชาญด้านงานกิจการนักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานบริหารกิจการนักศึกษา และการทำกิจกรรมเฉพาะด้านเพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ การทำกิจกรรมพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ขาดการประสานงาน กิจกรรมนักศึกษาร่วมกันทั้งระดับกองกิจการนักศึกษา คณะ องค์กรนักศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมให้กับนักศึกษาบางครั้งมีมากเกินไปขาดการคัดกรองจากผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ ด้านกีฬาส่วนใหญ่ปัญหาที่พบคืองบประมาณในการจัดหาและบำรุงรักษาอุปกรณ์กีฬาชนิดต่างๆ ไม่เพียงพอ ขาดโค้ชผู้ฝึกสอนที่เชี่ยวชาญเกี่ยวกับกีฬาประเภทต่างๆ ด้านงานธุรการพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับงานด้านเอกสารไม่ทั่วถึงติดต่อเจ้าหน้าที่ล่าช้าทำให้ขาดการประสานงานที่ดี ส่วนงานวินัยปัญหาที่พบคือนักศึกษาบางคนไม่ให้ความร่วมมือ ผ่าฝืนกฎ ระเบียบวินัยของสถาบัน ส่วนด้านงานแนะแนวและจัดหางานพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่คือการประชาสัมพันธ์และยังขาดการแนะแนวที่จริงจัง ปัญหาด้านจัดหางานพบว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วยังมีเปอร์เซ็นต์การว่างงานอยู่ ส่วนด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษาปัญหาสำคัญที่พบคือ พบว่าทุนมีจำนวน

5. กระบวนการบริหารกิจการนักศึกษา สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเอกชน ต้องมีการวางแผนดำเนินการโดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาให้ชัดเจน ทำแผนการดำเนินงานกิจการนักศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนการบริหารกิจการนักศึกษา และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน แผนการดำเนินงานของกิจการนักศึกษาประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านการบริหาร ต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้การบริหารงานมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญาในการบริหารงาน และมีแนวการปฏิบัติตรงกับวัตถุประสงค์ในการบริหารกิจการนักศึกษาที่กำหนดไว้ เพื่อช่วยพัฒนาให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน โดยจัดบริการที่สำคัญทั้งนี้เพื่อลดหรือขจัดปัญหาต่างๆ ให้แก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาประสบความสำเร็จทั้งทางด้านการศึกษาและการทำกิจกรรมเพื่อช่วยพัฒนาให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการฝึกฝนให้นักศึกษามีลักษณะผู้นำ และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติต่อไป

5.2 ด้านงานกิจกรรมนักศึกษารับผิดชอบการวางแผนการจัดกิจกรรมนักศึกษาร่วมกับนักศึกษาตลอดปีการศึกษา จัดทำคู่มือกิจกรรมนักศึกษา จัดอบรมสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการบริการกิจการนักศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาให้ทราบทั่วกันในสถาบัน พิจารณาความเห็นชอบในการดำเนินงานของสภานักศึกษา และองค์การนักศึกษา

5.3 ด้านงานกีฬา รับผิดชอบในการ

จัดหาอุปกรณ์กีฬาเพื่อฝึกอบรมการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ และส่งเสริมให้นักศึกษาออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ส่งเสริมกีฬาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน จัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพนักศึกษาด้านกีฬา สร้างสนามกีฬาและบำรุงสนามกีฬาให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ใช้งานได้ มีการณรงค์และประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักศึกษาให้หันมาเล่นกีฬาและออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีงบประมาณในการบำรุงดูแลรักษาอุปกรณ์กีฬา

5.4 ด้านงานธุรการ รับผิดชอบดูแลงานสารบรรณ คือ รับ-ส่งหนังสือ พิมพ์และจัดเก็บเอกสาร รวมไปถึงงานด้านการเงินและบัญชี จัดทำบัญชีเกี่ยวกับการรับการเงินเบิกจ่ายเงินแผนกต่างๆ ให้ถูกต้องตามระเบียบ และควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ จัดทำงบประมาณประจำปีของงานกิจการนักศึกษา ตรวจสอบพัสดุครุภัณฑ์ของงานกิจการนักศึกษา และควบคุมการเบิกจ่ายพัสดุครุภัณฑ์ของงานกิจการนักศึกษา

5.5 ด้านงานวินัยนักศึกษา รับผิดชอบงานดังนี้คือ จัดทำคู่มือนักศึกษาในเรื่องระเบียบ กฏ ข้อบังคับของสถาบันแจกนักศึกษาทุกคน กำหนดระเบียบข้อบังคับของสถาบันให้มีความเหมาะสมกับนักศึกษาและสภาพแวดล้อมของสถาบัน จัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาให้มีวินัยตนเอง ติดตามดูแลและส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบันและวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน

5.6 ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ด้านงานแนะแนวรับผิดชอบจัดทำเอกสารจัดการศึกษาของสถาบันเผยแพร่ทั้งในและนอกสถาบัน บริการแนะแนวการศึกษาแก่สถาบันอื่นๆ ให้เข้ามาเรียน จัดบริการแนะแนวการศึกษาต่อให้นักศึกษาของสถาบันที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา งานจัดหา

งานรับผิดชอบการให้บริการข่าวสารตลาดแรงงานแก่นักศึกษาของสถาบัน ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนทราบถึงหลักสูตรและสาขาวิชาต่างๆ ของสถาบัน จัดวันนัดพบแรงงานเพื่อให้ความให้ความสะดวกแก่นายจ้างและนักศึกษาในการรับสมัครงาน จัดทำสถิติการได้งานทำของบัณฑิตวิจัยด้านการตลาดแรงงานเพื่อวางแผนเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิตและประสานงานศิษย์เก่าเพื่อทราบแหล่งงาน

5.7 ด้านงานบริการและสวัสดิการ รับผิดชอบต่อวางแผนในการหาแหล่งทุนการศึกษาเพิ่มเติมทั้งภาครัฐและเอกชน ติดต่อประสานงานศิษย์เก่าเพื่อขออุดหนุนทุนการศึกษา จัดหางานพาร์ทไทม์ให้กับนักศึกษาทำเพื่อหารายได้เป็นทุนการศึกษา จัดบริการแพทย์ประจำเพื่อบริการรักษาพยาบาลแก่นักศึกษา จัดให้มีจิตแพทย์ช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาทางจิตใจ

การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาของเอกชนพบว่า รูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาประกอบไปด้วยโครงสร้าง 5 ด้าน คือ 1) ปรัชญาของกิจการนักศึกษา 2) นโยบายของกิจการนักศึกษา 3) วัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา 4) ขอบเขตของกิจการนักศึกษา 5) กระบวนการบริหารกิจการนักศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของรูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาของเอกชน ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยผู้บริหารงานกิจการนักศึกษาระดับสูง คือตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ในระดับอุดมศึกษาของเอกชน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไป จำนวน 5 ท่าน และปรับปรุงรูปแบบตามข้อเสนอแนะและจัดทำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน ผลการประเมินจากตารางการประเมินร่างรูปแบบการบริหารงานกิจการ

นักศึกษา สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน พบว่า ตามกระบวนการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้ประเมินและมีค่าความถี่เท่ากับ 4.6 คิดเป็นร้อยละ 92.0 ซึ่งแต่ละด้านมีค่าอยู่ในระดับสูงนำไปใช้ได้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยรูปการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน ครั้งนี้ใช้เทคนิคเดลฟายซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่ใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาและเป็นเกณฑ์ในการกำหนดรูปแบบ ดังนั้นเพื่อให้การอภิปรายผลเป็นไปอย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยจึงได้นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงความเห็นในรอบสุดท้ายของของการเก็บรวบรวมข้อมูลมาเป็นหลักในการอภิปราย โดยพิจารณาประกอบกับเหตุผลที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอไว้ในคำตอบแบบสอบถาม ทุกรอบ และปรับให้เข้ากับหลักวิชาการเป็นเรื่องๆ ไปดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาของกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรมีลักษณะดังนี้คือสถาบันส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งเน้นและปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ส่งเสริมให้นักศึกษานำปัญหาประโยชน์ต่อสังคมและนักศึกษาแต่ละคนจะได้รับการพัฒนาไปจนถึงขีดสุดของความสามารถของแต่ละบุคคล จากความคิดเห็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้เชี่ยวชาญตระหนักดีว่าการกำหนดปรัชญาของกิจการนักศึกษาของสถาบันจะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน และช่วยเหลือหลอมให้นักศึกษาเป็นสมาชิกที่ดีและมี

ประโยชน์ต่อสังคมต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีการปลูกฝังให้นักศึกษามีคุณธรรมทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมาก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ผู้เขียนตำราเกี่ยวกับบุคลากรนิสิตนักศึกษา ที่ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการกำหนดปรัชญาของกิจการนักศึกษาไว้ว่าเพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนโดยสมบูรณ์ เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้ดี ประพฤติดี มีบุคลิกภาพที่น่าศรัทธา เลื่อมใส ส่วนปรัชญาของกิจการนักศึกษาในข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ การตอบสนองระหว่างบุคคลของนักศึกษาเป็นสำคัญ อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การกำหนดปรัชญาของกิจการนักศึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างกันของนักศึกษา เช่นเดียวกับ Mueller (1961) ที่ได้กล่าวถึงงานกิจการนักศึกษาไว้ว่า นักศึกษาแต่ละคนจะต้องได้รับการเอาใจใส่เป็นอย่างดีในทุกๆ ด้าน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาเป็นสำคัญ

2. นโยบายของกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรมีลักษณะดังนี้คือ สถาบันส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการทำประโยชน์ต่อสังคม ส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์ทั้งวิชาชีพและส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้ชีวิตในสถาบันให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในการพัฒนาความคิดและบุคลิกภาพ การกำหนดนโยบายของกิจการนักศึกษา มีความสำคัญอย่างมากในการบริหารกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะนโยบายจะเป็นหลักแนวปฏิบัติในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ กระบวนการพัฒนานักศึกษาให้ได้ผลตามเป้าหมายนั้น ส่วนหนึ่งผู้มี

ส่วนในการดำเนินการจึงต้องเข้าใจถึงความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน อันจะนำไปสู่ความสามารถในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่พัฒนาด้านความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับ เอนก ลลิตวสุภิญโญ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่พึงประสงค์ พบว่า สถาบันควรมีการกำหนดนโยบายของงานกิจการนักศึกษาโดยมุ่งเน้นพัฒนาเยาวชนพร้อมๆ กันทุกด้าน ตั้งแต่สุขภาพทางกาย สติปัญญา และความสามารถทางสังคม ค่านิยม จริยธรรม วัฒนธรรม เพื่อให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นตัวของตัวเอง เป็นบุคคลที่มีความสุข รวมทั้งมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมอย่างภาคภูมิใจ

3. วัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรมีลักษณะดังนี้คือเพื่อให้นักศึกษารู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาดีและพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพื่อจัดบริการต่างๆ ให้แก่นักศึกษาที่จะอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตในสถาบัน จะเป็นได้ว่าผู้เชี่ยวชาญต่างมีความเห็นที่เป็นไปได้ในแนวเดียวกันว่างานกิจการนักศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ เพราะการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักศึกษารู้จักทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จะทำให้นักศึกษารู้จักการเป็นผู้นำ และเป็นผู้ตามที่ดียอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยังเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้นักศึกษา จึงมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เพื่อให้นักศึกษารู้จักทักษะทางสังคมสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Herron (1970) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา เพื่อให้บริการความสะดวกสบายต่างๆ

ในการใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ เพื่อเป็นการเตรียมตัวสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตยและเพื่อให้เกิดความรักและความผูกพันต่อสถาบัน ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์ดังกล่าวแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้เชี่ยวชาญตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินชีวิตในสถาบันการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาเมื่อจบการศึกษา และเป็นไปในแนวเดียวกันกับผลการวิจัยของ ปีทมา ปานบุญหอม (2555) ที่กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาเพื่อปลูกฝังให้นักศึกษารู้จักใช้สิทธิเสรีภาพในการปกครองตนเองตามระบบประชาธิปไตย และเพื่อให้นักศึกษาเกิดความรักและภูมิใจในสถาบัน

4. ขอบเขตของการบริหารกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรประกอบด้วยภารกิจ 4 ด้าน คือ ภารกิจด้านสวัสดิการ ภารกิจด้านการควบคุม ภารกิจด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตร และภารกิจด้านส่งเสริมวิชาการ เมื่อพิจารณาตามหลักวิชาการแล้ว พบว่าเป็นไปตามที่นักวิชาการหลายคนได้เสนอไว้ เช่น Knowles (1970) และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) ซึ่งได้จำแนกงานกิจการนักศึกษาออกเป็น 4 ประเภท คือ หน้าที่เกี่ยวกับการให้สวัสดิการ หน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม หน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมร่วมหลักสูตร และหน้าที่เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม

4.1 ภารกิจด้านสวัสดิการ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมงานทุนการศึกษา งานบริการจัดหางาน งานบริการอนามัย งานบริการนักศึกษาวิชาทหาร และงานบริการโภชนาการ ทั้งนี้ภารกิจด้านสวัสดิการเป็นบริการที่สถาบันจัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองในด้านต่าง ๆ จึงต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ

จิตติมา ลัทธิโรสกุล (2534) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการจัดบริการนักศึกษายังไม่มีเกณฑ์จัดระบุไว้อย่างชัดเจน ซึ่งบริการต่างๆ นั้นมหาวิทยาลัยควรจัดให้กับนักศึกษาตามความต้องการและความจำเป็นของนักศึกษา

4.2 ภารกิจด้านการควบคุม ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมงานวินัยและการปกครอง อาจเป็นเพราะภารกิจด้านการควบคุมเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลความประพฤติของนักศึกษา ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และประเพณีอันดีงามของสถาบัน จึงกำหนดขอบเขตด้านการควบคุมประกอบด้วยวินัยและการปกครอง

4.3 ภารกิจด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมกิจกรรมกีฬา กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมและกิจการการปกครองตนเองของนักศึกษา ซึ่งกิจกรรมทั้งหลายที่เสนอล้วนเป็นกิจกรรมที่มุ่งการพัฒนาให้นักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาชีพ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จึงต้องจัดให้ครอบคลุมทุกๆ ด้าน สอดคล้องกับแนวคิดของ Knowles (1970) ที่กล่าวว่า งานกิจกรรมร่วมหลักสูตรประกอบด้วยการจัดให้มีองค์การนักศึกษา การดำเนินกิจกรรมด้านการเมือง สังคม และวัฒนธรรม

4.4 ภารกิจด้านการส่งเสริมวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมการปฐมนิเทศ การอบรมพิเศษ และการปัจฉิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสถาบันมาจากสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกันยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ สถาบันจึงต้องจัดให้มีการช่วยเหลือทางด้านวิชาการ และมีการจัดปัจฉิมนิเทศให้แก่นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาเพื่อเป็นการช่วยเตรียมความพร้อมในการ

ประกอบอาชีพ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Jones (1975) ที่ว่าโปรแกรมการศึกษาต้องจัดให้กว้างขวางออกไปจากรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของนักศึกษา เช่น การปฐมนิเทศ และการปัจฉินิเทศ รวมทั้งให้มีการอบรมในหัวข้อต่างๆ ซึ่งไม่ซ้ำซ้อนกับรายวิชา ในตารางเรียนปกติ

5. กระบวนการบริหารกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรดำเนินการให้ครอบคลุมในเรื่อง การวางแผน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาให้ชัดเจน จัดทำแผนการดำเนินการกิจการนักศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนการบริหารกิจการนักศึกษาและมีการติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน ตรงกับแนวคิดของธงชัย สันติวงษ์ (2531) ที่ว่าการวางแผนจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของงานอย่างชัดเจน และเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ จีรวรรณ วีร์กร (2554) ได้เสนอแนะว่าผู้บริหารกิจการนักศึกษาควรให้ความสนใจในด้านการวางแผนอย่างจริงจัง ให้แต่ละงานได้จัดทำแผนดำเนินงานตลอดปี และแผนการดำเนินงานในอนาคต มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผน รวมทั้งมีมาตรการในการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ แผนการดำเนินงานของกิจการนักศึกษาประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

5.1 การบริหารกิจการนักศึกษา เป็นการ จัดดำเนินการเพื่อให้งานบริการนักศึกษาที่มีอยู่ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหาร กิจการนักศึกษาเป็นการดำเนินงาน การประสาน การจัดบุคลากร การจัดองค์การ และการแนะนำให้ความสะดวกเกี่ยวกับการจัดบริการเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษา สาระสำคัญของ

การบริหารกิจการนักศึกษาเน้นการจัดระเบียบและ ระบบของงานของคนและของทรัพยากรต่างๆ ที่มี อยู่ในหน่วยงานกิจการนักศึกษา เพื่อให้เกิดความ สัมพันธ์และความเป็นระเบียบเรียบร้อยสามารถ ดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย Lewis (1981) ได้เสนอแนะจากการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบวางแผนเพื่อการ ดำเนินงานกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาว่า หน่วยงานต่างๆ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงาน กิจการนักศึกษาต้องวางแผนร่วมกัน ดำเนินงาน บริการต่างๆ ร่วมกัน ควรมีการกำหนดกลุ่มของ นักศึกษา เพื่อช่วยในการวางแผนการดำเนินงาน ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5.2 งานกิจกรรมนักศึกษาต้องมีการ วางแผนจัดกิจกรรมนักศึกษาร่วมกันกับนักศึกษา ตลอดปีการศึกษา จัดทำคู่มือการจัดกิจกรรม นักศึกษาที่ประกอบไปด้วย ปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์ ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติในการ ทำกิจกรรม โดยสถาบันต้องเปิดโอกาสให้นักศึกษา ได้แสดงความสามารถ และสร้างความสนใจให้ นักศึกษา มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัด กิจกรรมให้ทราบทั่วกันในสถาบัน สอดคล้องกับหลัก การของ Good (1973) อธิบายว่ากิจกรรมของ นักศึกษา หมายถึงโปรแกรมการดำเนินงานซึ่ง นักศึกษาหรือสถานศึกษาจัดขึ้น โดยมีความมุ่ง หมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ และ ส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นการเปิด โอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ และสร้าง ความสนใจให้กับนักศึกษา ทั้งนี้อยู่ในความดูแลของ สถานศึกษา

5.3 งานกีฬาเป็นภารกิจหนึ่งในกิจกรรม นักศึกษา ที่พัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา คือเป็นผู้รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย ซึ่งคุณธรรมทั้ง 3 นี้ จะทำให้นักศึกษาเป็นที่ยอมรับในสังคม นอกจากนี้ งานกีฬาและนันทนาการยังช่วยพัฒนาการตัดสินใจ

และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมั่นใจ สอดคล้องกับ เจริญ กระบวนรัตน์ (2544) ได้ให้ความเห็นว่างานกีฬาและนันทนาการ คือการแข่งขัน การเล่นเพื่อสนุกสนาน และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างสุขภาพและพลานามัยของผู้เล่นกีฬาให้มีความแข็งแรงหนักแน่นอดทนต่อการที่จะเอาชนะปัญหาด้วยการฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ทั้งปวง

5.4 งานธุรการ มีภาระหน้าที่คือ รับ-ส่งหนังสือ พิมพ์และจัดเก็บเอกสาร ตรวจสอบพัสดุ ครุภัณฑ์ของงานกิจการนักศึกษา และควบคุมการเบิกจ่ายพัสดุครุภัณฑ์ จัดทำงบประมาณประจำปี และจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินหมวดต่างๆ ให้ถูกต้องตามระเบียบ และควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานกิจการนักศึกษาต้องรับผิดชอบการใช้จ่ายเงินจำนวนมากจึงต้องมีการจัดทำบัญชีควบคุมการใช้จ่ายเงินที่เป็นระบบ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ กิติมา ปรีดีติลก (2532) ที่ได้สรุปขอขยายในการบริหารการเงินของกิจการนักศึกษาว่า ประกอบไปด้วย การวางแผนการเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และการดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและการควบคุมการดำเนินงานด้านการเงิน

5.5 งานวินัยและปกครองควรมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการจัดทำคู่มือนักศึกษาในเรื่องระเบียบ กฎ ข้อบังคับของสถาบันแจกนักศึกษาทุกคน กำหนดระเบียบข้อบังคับของสถาบันให้มีความเหมาะสมกับนักศึกษาและสภาพแวดล้อม จัดทำโครงการพัฒนานักศึกษาให้มีวินัยในตนเอง ติดตามดูแลและส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) ที่ว่างานวินัยจะต้องดำเนินการในการจัดเตรียมเอกสารคู่มือศึกษาด้านกฎ ระเบียบ

ข้อบังคับต่างๆ มีการวางโครงสร้างการพัฒนา นักศึกษาด้านระเบียบวินัยและคุณธรรม โดยการจัดโปรแกรมต่างๆ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสที่จะพัฒนาความประพฤติ

5.6 งานแนะแนวและจัดหางาน งานแนะแนวมีหน้าที่จัดทำเอกสารการจัดการศึกษาของสถาบันเผยแพร่ทั้งในและนอกสถาบัน และให้บริการแนะแนวการศึกษาของสถาบันและนักศึกษาของสถานศึกษาทั่วไปได้ทราบถึงหลักสูตร และสาขาวิชาต่างๆ ที่เปิดสอน ซึ่งจะช่วยให้ให้นักศึกษาของสถาบัน และนักศึกษาของสถานศึกษาทั่วไปได้มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อได้ถูกต้องตรงกับความสนใจและความถนัดของแต่ละคน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) ที่ว่านักศึกษาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาอาชีพน้อยมาก จึงไม่สามารถตัดสินใจได้ถูกต้องว่าควรเลือกศึกษาในสาขาวิชาซีพีใด การให้ข้อมูลนักศึกษาทราบก่อนที่จะเลือกสาขาวิชาใดจะทำให้ นักศึกษามีความมั่นใจในการเรียนมากขึ้น การจัดหางานมีหน้าที่การให้บริการข่าวสารตลาดแรงงานแก่นักศึกษาของสถาบัน จัดวันนัดพบแรงงานเพื่อให้ความสะดวกแก่นายจ้างและนักศึกษาในการรับสมัครงาน จัดทำสถิติการได้งานทำของบัณฑิต สอดคล้องกับสำเนาวิ ขจรศิลป์ (2550) ที่ว่างานจัดหางานช่วยเป็นสื่อกลางระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับนายจ้างเกี่ยวกับข้อมูลตลาดแรงงานและประชาสัมพันธ์ให้ตลาดแรงงานทราบเกี่ยวกับสาขาวิชาต่างๆ ที่สถาบันเปิดสอน

5.7 การบริการและสวัสดิการ มีหน้าที่วางแผนในการหาแหล่งทุนการศึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ จีรวัดณ์ วีรังกร (2554) ได้เสนอแนะว่าควรมีการวางแผนเพื่อให้ได้ทุนการศึกษาเพิ่มเติม

ส่วนงานทุนการศึกษาในข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากได้แก่ จัดให้มีการกู้ยืมเงินกองทุนรัฐบาลและต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกู้ยืมเงินให้รัดกุม งานบริการนักศึกษาวิชาทหารมีหน้าที่รับสมัครนักศึกษาวิชาทหาร ประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับวิชาทหาร และติดต่อประสานงานกับกรมการรักษาดินแดน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาของสถาบันส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชาย ซึ่งจะต้องเรียนวิชาทหาร สถาบันจึงต้องจัดดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ความสะดวกแก่นักศึกษา ในด้านการศึกษาวิชาทหาร งานบริการอนามัย จัดให้มีแพทย์ประจำเพื่อบริการรักษาพยาบาลแก่นักศึกษาให้มีจิตแพทย์ช่วยเหลือนักศึกษาที่มีปัญหาทางจิตใจ และให้มีการประกันสุขภาพแก่นักศึกษา สอดคล้องกับสำเนาวิชจรศิลป์ (2550) ได้เสนอว่าสถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในด้านสุขภาพจิตเพื่อให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตของนักศึกษา

จากการอภิปรายผลข้างต้นสรุปได้ว่ารูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา สำหรับการอุดมศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชนประกอบด้วยโครงสร้างทั้งหมด 5 ด้านคือ

1. ปรัชญาของกิจการนักศึกษา
2. นโยบายของกิจการนักศึกษา
3. วัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษา
4. ขอบเขตของกิจการนักศึกษาประกอบด้วยภารกิจ 4 ด้านคือ
 - 4.1 ภารกิจด้านสวัสดิการ
 - 4.2 ภารกิจด้านควบคุม
 - 4.3 ภารกิจด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตร
 - 4.4 ภารกิจด้านส่งเสริมวิชาการ
5. กระบวนการบริหารกิจการนักศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้านคือ

- 5.1 ด้านการบริหาร
- 5.2 ด้านงานกิจกรรม
- 5.3 ด้านงานกีฬา
- 5.4 ด้านงานธุรการ
- 5.5 ด้านงานวินัยนักศึกษา
- 5.6 ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน
- 5.7 ด้านงานบริการและสวัสดิการ

ข้อเสนอแนะ

ควรนำรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชน ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปทดลองทดลองใช้แล้วนำผลมาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบในแต่ละด้านให้สมบูรณ์ใช้ได้และเหมาะสมตามสภาพที่เป็นจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนางานกิจการนักศึกษาตามมาตรฐานกิจการนักศึกษาได้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ดร.ประเสริฐ ประวัตรุ่งเรือง และ รศ.ดร.เสาวณีย์ ลิกขาบัณฑิต, ผศ.ดร.ปัญญา ธีรวิทย์เลิศ, ดร.สุพร เข้มเฮง ที่ให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในด้านเอกสาร จึงทำให้บทความวิจัยเรื่อง การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเอกชน สำเร็จลุล่วงไปตามเวลาที่กำหนด

บรรณานุกรม

- กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2556). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิติมา ปรีดีติลล. (2532). **การบริหารและการนิเทศนักศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.
- จีรวัฒน์ วีรังกร. (2554). “ทิศทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตไทยสู่โลกสากล”. ระบบออนไลน์. <http://newgrad.sa.ku.ac.th/index.php>.
- จิตติมา ลัทธิจิโรสกุล. (2534). **ความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยภาคเหนือ สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- เจริญ กระบวนรัตน์. (2544). **วิทยาศาสตร์การกีฬา การพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬา และการจัดทำแผนการฝึกซ้อม, อบรมเชิงปฏิบัติการ.**
- ธงชัย สันติวงษ์. (2531). **หลักการจัดการ**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนีนาถ ฅ สุนทร. (2545). **การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การบริหารคุณภาพสำหรับกิจการนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ปัทมา ปานบุญหอม (2555). **การบริหารงานกิจการศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปรียากร มนุเสวต. (2553). **รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย: จังหวัดปทุมธานี.**
- วัลลภา เทพหัสดิน ฅ อยู่ธยา. (2530) **งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- วัลลภา เทพหัสดิน ฅ อยู่ธยา. (2543). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม นิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา. ทบวงมหาวิทยาลัย.**
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2550). **หลักการบริหารกิจการนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**
- เอนก ลลิตวสุภิญโญ. (2555). **รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่พึงประสงค์ กรณีศึกษานักศึกษาภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม: จังหวัดนครปฐม.**
- Good, Carter V. (1973) **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill.
- Herron, Orley R. (1970). **New Dimensions in Student Personnel Administration**Scranton International Textbook.
- Jones. (1975). **Principle of Guidance**. New York, Me Graw – Hall Inc.,
- Knowles, A.E. (1970). **Handbook of College and University Administration Academic**. New York: McGraw Hill.
- Lewis. (1981). Margaret Suan. “The Development of a SystematicNeeds Assessment Model for Student Personnel Program Planning: A Cluster Analytic Approach,” **Dissertation Abstracts International**. 41: 3447-A; February, 1981.
- Mueller, kate Havner. (1961) **Student Personnel Work in Higher Education**. New York: McGraw-Hill.